

117. СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“

гр. Бухово, ПК 1830, ул. „Младежка“ №34

тел: 02/9942111; e-mail: info-2210117@edu.mon.bg, school117@abv.bg

интернет-страница: www.117sou.bg

УТВЪРДИЛ:СОФИЯ.....

ЯНКА ЦЕКОВА-ПРОДАНОВА
ДИРЕКТОР

ЕДИННИ УЧИЛИЩНИ ПРАВИЛА ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО МЕЖДУ УЧЕНИЦИТЕ

**Практически насоки за действията, които учители и ученици
трябва да предприемат в случай на инцидент, на насилие и в други
критични ситуации**

Разработени, съгласно Заповед № РД 09-5906/28.12.2017 г.

на Министъра на образованието и науката

Единните училищни правила са създадени във връзка с прилагане на Механизма за противодействие на тормоза и насилието в 117. Средно училище „Св. св. Кирил и Методий“ – гр. Бухово. Те са неизменна част от превантивните дейности, които се предприемат на ниво училище. Тяхната цел е прилагане на цялостен училищен подход за недопускане на тормоз и прояви на насилие сред учениците и бързо и ефективно справяне с проявленията на такива.

Настоящите правила регламентират задълженията на всички служители, свързани със случаите на тормоз.

Правилата се основават на следните **принципи**:

- Не толериране и нетърпимост на тормоза и насилието в 117. СУ „Св. св. Кирил и Методий“ – гр. Бухово.
- Ангажираност от страна на всички възрастни в училище.
- Стремех към формиране на училищна общност, култура на социално компетентно поведение от страна на всички участници в училищния живот и взаимно уважение.
- Строги граници, които поставят неприемливото поведение, водещо към прояви на тормоз и насилие и прилагане на съответни мерки при преминаването на тези граници.

Правила:

- В 117. СУ „Св. св. Кирил и Методий“ – гр. Бухово всички участници в училищния живот се уважават взаимно (ученици, учители, ръководство, родители, непедагогически персонал).
- Всички дават най-доброто от себе си, за да поддържат позитивен психологически климат и конструктивни отношения в дух на взаимно разбиране, сътрудничество и толерантност.
- Всички в училище изпълняват съвестно и отговорно своите конкретни ангажименти по превенцията и справянето с училищния тормоз. Те са **следните**:

I. Задължения на учениците:

- Учениците изпълняват задълженията си според Правилника за дейността на училището.
- Учениците активно участват в изграждането на общо училищна култура на толерантни взаимоотношения и допринасят с поведението си за изграждането на училищната общност.
- Учениците не толерират насилието и тормоза и незабавно информират за наличие на подобни прояви.

II. Задължения на персонала

1. Училищен координационен съвет

- Планира, проследява и координира дейностите за справяне с тормоза и насилието на ниво училище.
- Обобщава предложенията на класовете и изготвя общоучилищни ценности, правила и последици.
- Обсъжда и приема процедурите за докладване, регистриране и проследяване на случаите на тормоз и насилие.

- Прави мотивирани предложения до директора с цел подобряване на работата.
- Подпомага класните ръководители с материали или консултации със специалисти, съдейства за организиране на периодични обучения на учителите по темата за насилието, агресията и тормоза.

2. Класни ръководители

- Два пъти годината провеждат занятия в часа на класа, посветени на тормоза и насилието.
- С помощта на учениците приемат ценности, правила и последици при прояви на насилие.
- Постерите с приетите ценности, правила и последици се поставят на видно място в класната стая.
- Запознават учениците с процедурата за съобщаване на случаи на тормоза и насилието.
- Реагират при всеки опит за тормоз или насилие над ученик в клас, съгласно утвърдените процедури и приетите правила и последици.
- Провеждат периодично превантивни занятия по проблемите на тормоза и насилието, като могат да привличат различни специалисти, напр. МКБППМН, ДПС, ЦОП и др.
- Информират учениците за Националната телефонна линия за деца 116 111.
- Информират родителите за дейностите по механизма, както и за приетите правила и процедури.
- Съдействат за включването им в дейностите на ниво училище.

3. Учители, които не са класни ръководители

- Включват темата за тормоза и насилието в учебни единици, при които това е възможно.
- Поощряват и развиват съвместното учене, както и поведение на сътрудничество и взаимопомощ.
- Познават и използват установената система за информиране и съобщаване за случаи на тормоз и насилие над ученици.
- Познават правилата и последствията на класа, прилагат ги и изискват от учениците да ги прилагат.

4. Психолог

- Член на Координационния съвет за противодействие на тормоза в училище;
- Извършва оценката на тормоза в училище в началото на учебната година и запознава класните ръководители с резултатите на съответния клас;
- Отговаря за воденето и съхранението на Дневника за регистриране на случаите на тормоз и съпътстващата документация;
- Участва в екипите за работа по случай.

5. Ръководство:

- Ръководството на училището създава необходимите условия и предпоставки за изграждане на позитивен климат и конструктивни взаимоотношения в дух на толерантност, сътрудничество и партньорство.
- Контролира дейностите по превенция на насилието и тормоза и интервенция в случаите на тормоз.

- Осъществява взаимодействие с извънучилищни институции и организации, имащи отношение към проблема.
- Насърчава и поощрява доброто поведение и добрите взаимоотношения чрез подходящи форми – грамоти, организиране на конкурси, инициативи, форуми, кампании и пр.

6. Дежурни учители

- Спазват стриктно утвърдения от директора график за дежурство, следейки рисковите зони, в които е възможна появата на насилие и тормоз.
- Реагират според утвърдените процедури в ситуации на тормоз и насилие по време на дежурството им.
- Оказват съдействие на колеги при установени от тях нарушения на ученици и докладват на УКС инцидента.

7. Непедагогически персонал

- Полагат грижи за предотвратяване на насилнически действия в училищните помещения, за които отговарят.
- Познават основните принципи на действие и ги прилагат - правила, последствия, протокол за реагиране на тормоз и насилие.
- Не допускат прояви на тормоз и насилие и съобщават за тях на класен ръководител, заместник-директор, директор.

III. Процедура за информирание и съобщаване на случаи.

1. *Дете, жертва на тормоз и насилие* – уведомява класния ръководител устно, попълва се Протокол за съобщаване за насилие (Приложение№ 2), в който описва ситуацията.
2. *Дете, упражнило тормоз и насилие* – уведомява класния ръководител устно, попълва се Протокол за съобщаване за насилие (Приложение№ 2), в който описва ситуацията, изпълнява указанията на УКС за предотвратяване на тормоза.
3. *Деца, които помагат и подкрепят тормоза и насилието* – уведомява се класния ръководител устно, попълва се Протокол за съобщаване за насилие (Приложение№2), в който описва ситуацията.
4. *Дете-наблюдател* – уведомява класния ръководител устно, попълва се Протокол за съобщаване за тормоз и насилие (Приложение№ 2), в който описва ситуацията.
5. Всеки класен ръководител може да договори с учениците си от класа и други форми и начини за съобщаване на случаи на тормоз и насилие в класа. Всеки учител и служител, наблюдавал ситуация на насилие между деца, е длъжен да информира УКС.

IV. Процедури за регистриране, докладване и разглеждане на случаи на насилие и тормоз сред учениците.

1. Задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз и насилие, на която е станал свидетел и да уведоми незабавно директора на училището.
2. Всяка ситуация на тормоз и насилие трябва да бъде регистрирана и описана в единен регистър на училището . За целта е утвърден „Протокол" (Приложение №1). Той се предава на педагогическия съветник , който го съхранява.

3. **Действия в случаи на инцидент, който поставя в риск или уврежда живота и/или здравето на ученик.** (Приложение №3). Учителят или служителят действат в следната последователност:
 - Извеждат пострадалото дете от опасната зона и оказват долекарска помощ;
 - При непосредствена опасност за живота на пострадалото дете се обаждат на телефон 112;
 - Уведомяват веднага училищното ръководство и УКС, които уведомяват класния ръководител, който от своя страна уведомява родителите/настойниците на детето;
 - Описват ситуацията писмено в протокола за отговор на насилие.
4. **Действия при установяване, че дете е жертва на насилие или е в риск от такова.**
 - Всеки служител на 117. СУ „Св. св. Кирил и Методий“ – гр. Бухово, на когото стане известно, че дете в риск се нуждае от закрила, следва незабавно да уведоми класния ръководител, който от своя страна уведомява училищното ръководство и родителите/настойниците на детето;
 - Учителят описва ситуацията писмено в протокола за отговор на насилие.
 - След проверка на случая директорът свиква УКС, който подава сигнал до Отдел „Закрила на детето“.
 - УКС изготвя индивидуална работна програма с ясно разписани функции и дейности на екип от педагогически съветник, класен ръководител и родител изготвя индивидуална работна програма с ясно разписани функции и дейности на екип от педагогически съветник, класен ръководител и родител.
5. **Действия при установяване, че дете е упражнило тормоз и насилие.**
 - Учителят описва ситуацията писмено в Протокол №1 за отговор на насилие;
 - Ситуацията се регистрира в единния регистър;
 - Детето, упражнило тормоз, описва ситуацията в Протокол №2;
 - За изясняване на случая от други деца-наблюдатели родителите им описват ситуацията в Протокол №2;
 - Свиква се УКС; класният ръководител уведомява и свиква среща с родителите;
 - След разглеждане на случая УКС преценява и уведомява РУ „Полиция“ и отдел „Закрила на детето“;
 - УКС изготвя индивидуална работна програма с ясно разписани функции и дейности с цел намаляване на агресията у детето.

V. Мерки при кризисни ситуации

1. Комисията заседава най-малко един път в учебен срок и обсъжда изпълнението на плана, както и резултати от дейността си.
2. При наличие на писмен сигнал, комисията се събира в рамките на 24 часа.
3. При възникване на кризисната ситуация веднага се уведомява Директора на училището. В рамките на един час се подава сигнал в РУО, Отдел „Закрила на детето“ и в РУ „Полиция“.

Съставил:

Марияна Борисова

Председател на УКС за справяне с
тормоза и насилието в училище

ПРОТОКОЛ №

Име презиме и фамилия на ученика/учениците

.....
.....
.....
.....

Клас: **Класен ръководител:**

Дата: **Място:**

Описание на ситуацията

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Предприети мерки

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Коментар:

.....
.....
.....

Присъстващи лица:

.....
.....
.....

Педагогически съветник

ПРОТОКОЛ за съобщаване за насилие №

Аз ,
родител на ,
ученик/чка от клас
с класен ръководител

Определям детето си като:

- Дете, жертва на тормоз
- Дете, упражнило тормоз
- Дете-пряк наблюдател
- Дете, което помага и подкрепя тормоза
- Дете, знаещо информация за ситуацията

Дата , час

Описание на ситуацията:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Коментар:

.....
.....
.....
.....

Подпис на родител:

(.....)

ПРАКТИЧЕСКИ НАСОКИ

за действията, които учители и ученици трябва да предприемат в случай на инцидент, на насилие и в други критични ситуации

Определения:

Дефиниция на инцидент: Инцидент е всяко травматично събитие за дете, вследствие на което е наличен риск от увреждане на неговото физическо и/или психическо здраве.

Видове насилие: физическо, психическо, сексуално.

Дете в риск, по смисъла на т. 11 от §1 на Допълнителните разпоредби на Закона за закрила на детето, е:

- а) чиито родители са починали, неизвестни, лишени от родителски права или чиито родителски права са ограничени, или детето е останало без тяхната грижа;
- б) което е жертва на злоупотреба, насилие, експлоатация или всякакво друго нехуманно или унижително отношение или наказание в или извън семейството му;
- в) за което съществува опасност от увреждане на неговото физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие;
- г) за което съществува риск от отпадане от училище или което е отпаднало от училище.

Задължение за съдействие по чл. 7, ал. 1 и 2 от Закона за закрила на детето:

Това задължение има всеки, на когото стане известно, че дете се нуждае от закрила, като това лице е длъжно незабавно да уведоми дирекция „Социално подпомагане“, Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи, т.е. достатъчно е алтернативното уведомяване и на една от тези институции. Това задължение има и всяко лице, на което това е станало известно във връзка с упражняваната от него професия или дейност, дори и ако то е обвързано с професионална тайна.

Съгласно разпоредбите на Закона за закрила на детето, при постъпване на сигнал в Държавната агенция за закрила на детето, че дете се нуждае от закрила, председателят ѝ го препраща незабавно в отдел „Закрила на детето“ в дирекция "Социално подпомагане" по настоящ адрес на детето за извършване на социално проучване и предприемане на мерки за закрила.

Действия на образователната институция при инцидент или проява на насилие между ученици и върху ученици

1. Действия за **прекратяване на насилието** или травматичното събитие:
 - 1.1. Служителят на образователната институция, свидетел на случилото се или уведомен за него, се намесва незабавно, за да преустанови проявата на насилие или друго травматично събитие.
2. Приоритетна **грижа за здравето** на всички ученици, участници в инцидента или насилието.
 - 2.1. Служителят на образователната институция, свидетел на случилото се или уведомен за него, **сигнализира незабавно медицинското лице в училище**, за установяване нуждата от намеса на Бърза неотложна медицинска помощ. (Медицинското лице извършва преглед и сигнализира Бърза помощ, при нужда, след което описва състоянието, интервенцията и причината за нея в медицинския журнал).

3. **Незабавно се сигнализира** за случилото се:

3.1. **директорът** на образователната институция и **класният ръководител**;

3.2. **родителите /настойниците, попечителите, други лица, при които детето е настанено като мярка за закрила на детето/ на учениците** – пострадали от насилие или инцидент и тези, които са упражнили такъв.

3.3. **Дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП)**. Компетентна да предприеме мерки за закрила е тази дирекция, която е по настоящ адрес на детето, това е адресът, на който детето пребивава. В случай на по-голяма оперативност и спешност може да се сигнализира дирекция „Социално подпомагане“ по местонахождение на училището по телефон, факс, електронна поща (данни за телефони, факс, електронна поща на дирекции „Социално подпомагане“ на територията на цялата страна са поместени на сайта на Агенцията за социално подпомагане www.asp.government.bg). До 24 часа от случилото се, сигналът се подава и писмено до ДСП.

3.4. При невъзможност за осъществяване на контакт с дирекция „Социално подпомагане“ сигналът за инцидента и предприетите действия или за проявата на насилие може да се подаде на **Националната телефонна линия за деца 116 111 към Държавната агенция за закрила на детето**, която е с национално покритие, денонощна и безплатна. Сигнал може да бъде подаден до Държавната агенция за закрила на детето и устно на телефон (централа 02/9339010, 02/9339011, факс 02/9802415), по електронна поща на e-mail: sacp.government.bg, в звеното за административно обслужване – приемна, на адрес: гр. София, ул. „Триадица“ №2. Данни за териториалните поделения на Държавната агенция за закрила на детето, до които може да се подаде сигнал, са налични на официалната електронна страница www.sacp.government.bg.

3.5. Органите на МВР (инспектор Детска педагогическа стая, оперативен работник)

4. **При нужда от Кризисна интервенция**: В случай на трагично (кризисно) събитие, настъпило за група ученици, вследствие на участие или присъствие на инцидента или упражнено насилие, водещо до риск от увреждане на физическото или психическо здраве, е възможно да се сезира Държавната агенция за закрила на детето, с искане за провеждане на кризисна интервенция. Данни за телефони, факс и електронен адрес на Агенцията са налични в сайта на ДАЗД (посочени и в т. 3.4). Кризисна интервенция може да се осъществи и от Министерството на образованието и науката – от психолози от Националната мобилна група за психологическа подкрепа, както и от психолози, работещи в социални услуги на територията на населеното място, в което е ситуирано училището, с активното действие и съдействие на дирекция „Социално подпомагане“, в качеството ѝ на орган за закрила на детето на местно ниво.

5. **Регистрация на инцидента или проявата на насилие**: В тези случаи от страна на училищното ръководство се предприемат приоритетни и спешни мерки в грижа за здравето на ученика/учениците и сигнализиране на заинтересованите страни – родители, директор на училище, дирекция „Социално подпомагане“, след което **случаят се регистрира в Регистър, създаден във връзка с Механизма за противодействие на училищния тормоз**. Обособява се **досие**, в което се прилагат писмените обяснения на служители, очевидци на случилото се, опис на хронологично предприетите действия и постигнати резултати в опазване на физическото и психическо здраве на децата – участници в инцидента и/или проявата на насилие. В случай на насилие задължително се предприемат и действия по разработения алгоритъм към Механизма за противодействие на училищния тормоз.

6. **Допълнителни действия в случай на упражнено насилие върху ученик от страна на служител в образователната институция** – директорът на образователната институция предприема незабавни действия за проверка на фактите и обстоятелствата по случая, след което изготвя доклад за резултатите, който представя на вниманието на началника на съответното регионално управление на образованието и на органите на МВР.
7. **Екипно обсъждане на случая, с оглед превенция на инциденти и прояви на насилие** – задължително случаите на инциденти и тормоз се обсъждат на заседание на екипа, създаден във връзка с Механизма за противодействие на училищния тормоз във всяка образователна институция, с участието на социални работници от отдела за закрила на детето към дирекция „Социално подпомагане“, за анализ на случилото се и причините, които са го породили, както и планиране на мерки и действия, изпълнението на които ще доведат до трайно намаляване на случаите на насилие между деца, ученици и върху тях, и до снижаване на броя на инцидентите.
8. **Привличане на външни специализирани доставчици на услуги за подкрепа на екипа за справяне със създалата се ситуация** и минимизиране на рисковете, както и предотвратяване на ескалиране на напрежението. Информация за доставчиците на социални услуги може да бъде получена от официалната електронна страница на ДАЗД (секция „Лицензиране“ – подменю „Регистри“ – „Регистър на издадените лицензи“), или на посочения в т. 3.4. телефон за връзка, както и от отделите за закрила на детето, за наличните социални услуги на територията на всяка община.